Біологія 6 клас

Тема: Поширення плодів та насіння. Значення плодів та насіння в житті людини.

Мета: з'ясувати, як поширюються плоди та насіння та його значення в поширенні рослин, вивчити, як людина використовує плоди та насіння рослин. Формувати естетичні смаки, потребу в розмноженні та догляді за рослинами, виховувати бережливе ставлення до рослин, повагу до людей, чиї професії пов'язані з вирощуванням культурних рослин, здійснювати профорієнтацію, пропагувати екологічну культуру. Розвивати уяву, пам'ять, фантазію, вміння порівнювати та робити висновки.

Метод проведення уроку: тренінг.

Хід уроку:

1. Завдання тренінгу.

Прийом «Розгадай та поясни загадку»

У зеленім кожушку, кістяній сорочечці
Я росту собі в ліску, всім зірвати хочеться. (Ліщина)

Зірвати кому? Зірвати для чого? А якщо не зірвати, що буде з насінням? Сьогодні на уроці ми з'ясуємо, як поширюються плоди та насіння та яке це має значення в поширенні рослин, вивчимо, як людина використовує плоди та насіння.

2. Домовленість про правила тренінгу.

- Не перебивати — уважно слухати одне одного і поважати різні думки.
- Поважати особисте життя — кожен має право не відповідати на запитання, яке стосується його особистого життя.
- Бути доброзичливими — ставитися одне до одного доброзичливо і поважати почуття інших.
- Зберігати конфіденційність — не обговорювати поза межами групи ті моменти особистого життя, які стали відомими на тренінгу.
- Бути толерантними — не можна змушувати людину замовкнути лише тому, що її погляди не збігаються з поглядами інших.
- Право на анонімність — кожен має право ставити запитання анонімно.

Ви можете художньо оформити правила записавши їх на намальованих сонячних променях чи на пелюстках квітки.

3. Очікування учасників

Після оголошення мети тренінгу зверніться до учасників з проханням письмово висловити свої очікування. Це можуть бути різні побажання, наприклад, добре провести час, щось дізнатися, чогось навчитись, знайти нових друзів, отримати позитивні емоції тощо.

- Ви можете намалювати на аркуші вазу (кошик)**,** а очікування учасників, записані на клейких папірцях (жолудях, яблуках, чи інших плодах), розмістити біля вази (кошика). По закінченні тренінгу попросіть учасника проаналізувати, які сподівання справдилися, і перенести їх в вазу (кошик).

4. Знайомство.

Називаємо свій улюблений плід і за першою буквою назви робимо собі комплімент.

Наприклад: Кістянка – кмітлива. Біб – богата.

5. Гра «Розклади в кошики»

В дві колонки («кошики») записуємо плоди та рослини , що їх мають:
в І- однонасінні, в ІІ- багатонасінні.
1) кістянка; 2) яблуко; 3) сім'янка; 4) зернівка; 5) коробочка; 6) біб;
7) стручок; 8) горіх; 9) ягода; 10) гарбузина; 11) стручечок; 12) помідор;
13) абрикос; 14) мак; 15) квасоля; 16) горох; 17) каштан; 18) ліщина;
19) диня; 20) кокос; 21) малина; 22) горобина; 23) калина.

Вивчення нового матеріалу

6. Робота в групах. «Відстрочена відповідь»

Учні працюють з підручником. Опрацьовуючи статтю підручника «Як поширюються плоди та насіння» шукають відповіді на запитання, які отримала кожна група.

І група.
1. В яких рослин плоди поширюються вітром?
2. Які пристосування мають рослини до поширення плодів вітром?.

ІІ група.
1. В яких рослин плоди поширюються водою?
2. Які пристосування мають рослини до поширення плодів водою?

ІІІ група.
1. В яких рослин плоди поширюються тваринами?
2. Які пристосування мають рослини до поширення плодів тваринами?

IV група.
1. В яких рослин плоди поширюються саморозкиданням?
2. Які пристосування мають рослини до поширення плодів саморозкиданням?

7.«Мандрівка в історію».

В 1492 році іспанська експедиція під головуванням Христофора Колумба досягла Америки. Європейці, що на відміну від індіанців мали біле забарвлення шкіри, висадилися на берег і почали рухатися по новому, невідомому досі континенту, заселеному темношкірими людьми. Місцеві жителі з цікавістю дивились на пришельців. А згодом ще більший подив викликало те, що в місцях, де ходили чужоземці, виросла дивна рослина, що не боялася стоптування. Корінні жителі Америки — індіанці — назвали її «слідом білої людини». Так, з Європи в Америку було завезено подорожник — звичайну рослину стежок і доріг.

Плоди і насіння деяких рослин прилипають або причіплюються до мішків чи тюків і потрапляють у вагони та трюми кораблів, в автомобілі й літаки. Під час розвантажування насіння падає на землю, проростає, і виросли з нього рослини часто знаходять на нових територіях добрі умови для життя.

8. Руханка.

Показуємо рухами:
Тоненьке стебельце біля доріжки,
На кінці його сережки.
На землі лежать листки -
Вам я як хороший друг,
Лікую рани ніг і рук. *(Подорожник)*

8. «Світ у вікні»
Перегляд презентації «Поширення плодів та насіння»

9 .Робота в трійках «Ботанічний крос»
Із заготовлених карток треба скласти схему «Поширення плодів та насіння».
(картки: Поширення плодів та насіння. Саморозкидання. Вітер. Вода. Тварини. Птахи. Ссавці. Комахи. Утворення багато насіння (мак, огірок-пирскач). Шипи, зубчики (череда, лопух, нетреба). Соковиті плоди (шовковиця, горобина). Легке насіння, не тоне в воді (вільха, кокосова пальма). Волоски (тополя), парашутики (кульбаба), крилоподібні вирости (клен, береза), рослини перекотиполе. Наявні насінні придатки, якими живляться мурашки (фіалка, рафлезія).
10.Прийом «Мікрофон».
Учитель пропонує дати відповідь на запитання: Як людина використовує плоди і насіння.
(Можливі відповіді: споживає в їжу, годує свійських тварин, виробляє крупи та борошно, олію, виготовляє тканини, технічні мастила, використовує в медицині, милується, отруйні плоди)
11. Прийом «Кубування» *(якщо дозволяє час)*
О – які пристосування мають плоди до поширення вітром
ОО – які пристосування мають плоди до поширення птахами
ООО – які пристосування мають плоди до поширення звірами
ОООО – які пристосування мають плоди до поширення людиною
ОООООО – які пристосування мають плоди до поширення водою
ОООООО – які пристосування мають плоди до поширення саморозкиданням

12.Завершення тренінгу.
Що ви нового дізналися? Що вам дало це заняття?

10. Вправа «Побажай успіху»
Учасники стають по колу, вимовляють побажання успіху своєму сусідові і посміхаються.

11. Додому: опрацювати відповідний параграф підручника, приготувати повідомлення про насіння с/г рослин.